

RUGÓSZIMULÁCIÓ

A rugó rezgésének „szemléltetésére” a következő modellt alkotjuk: A ráakasztott m tömeggel együtt nyugalomban lévő rugót L hosszúsággal megnyújtjuk, majd elengedjük. Ettől a rugó rezgő mozgásba kezd. A rezgést a rugóerő ($F = -D \cdot l$, ahol D a rugóállandó, l a pillanatnyi megnyúlás) befolyásolja. Ez az erő fogja minden Δt kicsi időintervallumra meghatározni a gyorsulást ($a = F/m$). A gyorsulás és a pillanatnyi sebesség (v) segítségével megkapjuk a Δt idővel későbbi sebességet ($v_k = a \cdot \Delta t + v$), és az eközben történt elmozdulást ($\Delta l = 0,5a \cdot \Delta t^2 + v \cdot \Delta t$). A megnyúláshoz (l) hozzáadva a változást (Δl), megkapjuk az új megnyúlást ($l_k = l + \Delta l$). Tehát a mozgás paramétereit ($D, m, \Delta t$), és kiindulási állapotát ($l = L, v = 0, t = 0$) megadva pillanatról pillanatra haladva megadhatjuk a rugó megnyúlását. A modell a valóságtól abban tér el lényegesen, hogy az egyes pillanatokra (Δt -re) egyenletesen változó mozgást tételeztünk fel, ami nem igaz. Ezért a modell közelítése akkor lesz tűrhető, ha ez az érték a rezgésidőhöz ($T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{D}}$) képest kicsi, 1–5%.

1. Készítse el a modell alapján a pillanatnyi állapotok (F, a, v, l) számítását meghatározó táblázatot 200 időegységre!
2. Ábrázolja grafikonon a megnyúlást az idő függvényében!

Javasolt próbaadatok (először egyenként változtatva, a többi adatot 1-nek választva):

időintervallum (Δt)	2	5	0,5	0,1
rugóállandó (D)	2	0,5	0,05	100
tömeg (m)	2	10	100	50
Megnyújtás (L)	2	20	100	1000

(Mennyire jó a modell?)

Szerzői megoldás részlete:

